

Шупик Платон Лукич

115 років з дня народження
видатного громадського діяча,
Заслуженого лікаря України,
Міністра охорони здоров'я УРСР,
директора 2-го Харківського
медичного інституту, професора,
завідувача кафедри соціальної гігієни
і організації охорони здоров'я
Київського інституту удосконалення лікарів

(1907 – 1986)

**Платон Лукич Шупик народився 28 листопада 1907 р.
в с. Будилка Лебединського району
Сумської області в багатодітній родині.**

**Після смерті матері, з 10 років почав працювати
в місцевому радгоспі на сезонних роботах**

**Після закінчення школи у 1924 р. юнак вступив
до Богодухівської професійно-технічної школи,
отримав спеціальність слюсаря 6-го розряду**

**Деякий час працював слюсарем і машиністом радгоспу
«Пролетарський» Золочівського району Харківщини**

*1-й Медичний інститут (вул. Сумська, 41)
Будинок зруйновано під час Другої світової війни*

**У 1927 р. Платон Шупик став
студентом лікувального факультету
Харківського медичного інституту
(нині Харківський національний
медичний університет)**

**У 1931 р. після закінчення навчання
вступив до аспірантури при кафедрі
факультетської хірургії**

У 1935–1940 рр. П.Л. Шупик працював на посаді старшого асистента урологічної клініки кафедри факультетської хірургії Харківського медичного інституту під керівництвом академіка Володимира Миколайовича Шамова

V.M. Шамов

Випуск операційних сестер у Харківському медичному інституті (30-ті рр. ХХ ст.) П.Л. Шупик сидить 2-ий праворуч

З часом Платон Лукич перейшов на кафедру урології, яку заснував і очолив директор 1-го Харківського медичного інституту професор Ашот Михайлович Гаспарян

Вчений брав активну участь у роботі урологічної секції Харківського медичного товариства

А.М. Гаспарян

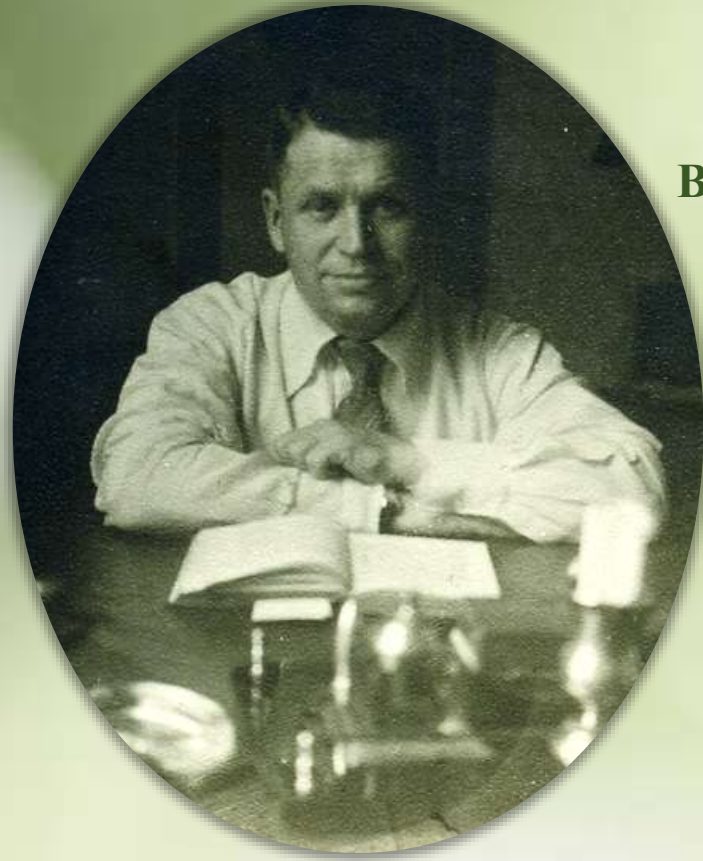
У шпиталі (1940)

П.Л. Шуник і А.М. Гаспарян сидять 3-й та 4-й ліворуч

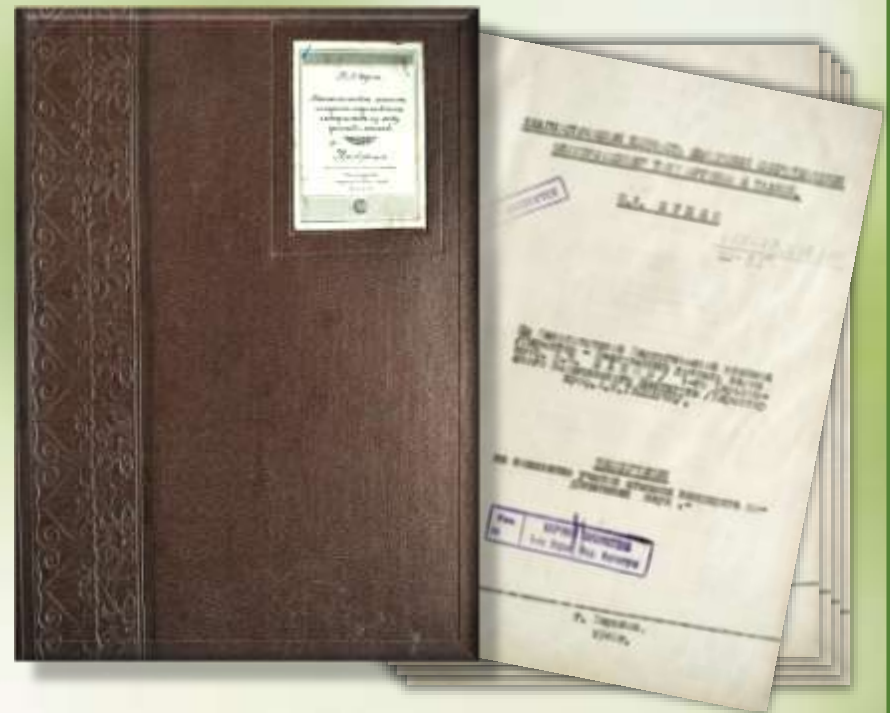
**У 1940 р. П.Л. Шупик призначений директором
2-го Харківського медичного інституту
(відкритий у 1935 р.)**

**Він став на той час наймолодшим у країні керівником
закладу вищої освіти медичного профілю**

**За ініціативою Платона Лукича вдосконалено
викладання профільних дисциплін, а також
організовано прийом до аспірантури виключно
через проходження конкурсної процедури**

**У 1940 р. вчений захистив
кандидатську дисертацію за темою
«Діагностична цінність вимірювання опору
електричному струму органів і тканин»**

Під час Другої світової війни П.Л. Шупик забезпечив своєчасну евакуацію 2-го Харківського медичного інституту до м. Фрунзе (нині – м. Бішкек, Киргизія), який разом з Харківським стоматологічним увійшов до складу Киргизького медичного інституту

У 1942–1944 рр. Платон Лукич обіймав посаду директора об'єднаного Киргизького медичного інституту. Одночасно він здійснював керівництво кафедрою факультетської хірургії та надавав консультативну допомогу у шпиталях

У травні 1944 р. після реєвакуації двох Харківських медичних інститутів до Харкова, П.Л. Шупика призначено начальником управління медичних навчальних закладів Наркомату охорони здоров'я України

Платон Лукич не полишав практичної роботи хірурга-уролога

Він є автором операції уретропластики при гіпоспадії з використанням філатовського стебла, який викресно зі шкіри живота

- У 1952–1954 та 1956–1969 рр. — Міністр охорони здоров'я Української РСР
- З 1954–1956 рр. — 1-й заступник Міністра охорони здоров'я СРСР

**Один із пріоритетних напрямів діяльності П.Л. Шупика
на посту міністра – вдосконалення системи вищої медичної освіти**

Новостворений Тернопільський медичний інститут відвідав міністр охорони здоров'я УРСР П.Л. Шупик (1959)

**За безпосередньої участі вченого
відкрито 4 медичні інститути:
в Луганську, Запоріжжі, Тернополі,
Полтаві**

*Міністр охорони здоров'я П.Л. Шупик
зустрічає керівника уряду України М.С. Хрущова (1961)*

**Платон Лукич брав активну участь
у громадському житті, неодноразово
обирався депутатом Верховної Ради України,
делегатом вищих партійних з'їздів**

Наприкінці 50-х – початку 60-х рр. під керівництвом П.Л. Шупика створено низку науково-дослідних інститутів медичного профілю (сучасні назви):

- ДУ Інститут урології ім. акад. О.Ф. Возіанова НАМН України, м. Київ;
- ДУ Інститут отоларингології ім. О.С. Коломийченка НАМН України, м. Київ;
- Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України, м. Київ;
- ДУ Інститут геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова НАМН України, м. Київ;
- ДУ Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України, м. Харків;
- НДІ травматології та ортопедії Донецького національного медичного університету ім. О.М. Горького;
- ДУ Український НДІ промислової медицини НАМН України, м. Кривий Ріг
- Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України

У 1962 р. за ініціативою вченого у Харківському інституті удосконалення лікарів (Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України) відкрито першу в СРСР кафедру психотерапії, психопрофілактики та психогігієни

У 1968 р. науковцю присвоєно звання професора

Заслуги Платона Лукича Шупика високо оцінені урядом держави

Він нагороджений:

- двома орденами Леніна (1961, 1966) – найвища нагорода СРСР
- орден Жовтневої Революції (1977)
- орденом Трудового Червоного Прапора (1958)
- трьома орденами «Знак Пошани» (1943, 1948, 1953)
- Почесною Грамотою Верховної Ради УРСР (1969), медалями Удостоєний звання «Заслужений лікар УРСР» (1967)

Під керівництвом П.Л. Шупика підготовлено 6 кандидатів медичних наук.

Науковий доробок вченого – понад 160 праць з питань хірургії,

зокрема пластичної урології, організації та управління системою охорони здоров'я

Одночасно з роботою в міністерстві П.Л. Шупик працював у Київському інституті удосконалення лікарів – керував кафедрою соціальної гігієни та організації охорони здоров'я (1969–1980) (нині кафедра управління охороною здоров'я)

Платон Лукич зробив вагомий внесок у розвиток матеріальної, навчальної та наукової бази інституту (з 1996 р. – Медична академія післядипломної освіти)

У 1998 р. закладу присвоєно ім'я видатного вченого

У 2010 р. в Академії відкрито меморіальну дошку П.Л. Шупику

Ювілейна монета НБУ випущена до 100-річчя Національної медичної академії післядипломної освіти (2018)

З 2021 р. – Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика

Помер Платон Лукич Шупик у 1986 р. в Києві

У рідному селі на ознаменування 90-ліття з дня народження науковця відкрито меморіальну дошку на будинку, де він мешкав

«Медицина бореться за те, щоб людина не тільки довго жила, але й зберегла б активність, високу працездатність і життєрадісність. У цьому щастя людей, і в боротьбі за нього медичні працівники нашої країни стоять в перших лавах»

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Шупик'.

Вимогливий, принциповий і справедливий керівник, лікар, вчений, Платон Лукич залишив про себе вдячну пам'ять у багатьох людей, з ким йому довелось зустрітись на довгому життєвому шляху

Праці П.Л. Шупика
та література про нього
з фондів
Наукової бібліотеки
Харківського
національного
медичного
університету

610 Ш

Шупик П. Л.

Охорона здоров'я на Україні / П. Л. Шупик. – Київ : Здоров'я, 1966. – 28 с.

У праці представлено значний обсяг інформації про зміни в системі охорони здоров'я у той час

Цыганенко А. Я.

Платон Лукич Шупик (к 95-летию со дня рождения) / А. Я. Цыганенко, В. Н. Лесовой // Врачебная практика. – 2002. – N 6. – С. 105.

61(092) В90

Лісовий В. М.

Шупик Платон Лукич / В. М. Лісовий // Вчені Харківського державного медичного університету. – Харків, 2003. – С. 288-289.

61(09) І-90

Перцева Ж. М.

Шупик Платон Лукич / Ж. М. Перцева // Історія Харківського державного медичного інституту. 200 років. – Харків, 2005. – С. 723-725.

61(092) В

Лісовий В. М.

Шупик Платон Лукич (1907–1986) / В. М. Лісовий, Ж. М. Перцева // Видатні вихованці Харківської вищої медичної школи: біобібліографічний довідник / за заг. ред. В. М. Лісового. – Харків : ХНМУ, 2010. – С. 184-185.

– Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/728>

61(092)(08) С42

Платон Лукич Шупик // Скарбниця харківської медицини. Постаті : біографічний довідник / за заг. ред. В. М. Лісового. – Харків : ХНМУ, 2015. – С. 123. – Режим доступу:

<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/16215>

61(09) B52

П. Л. Шупик – видатний діяч вітчизняної медицини (до 105-річчя з дня народження) / Р. В. Богатирьова, В. М. Лісовий, Ю. В. Вороненко [та ін.] // Вірні клятві Гіппократа: розповіді про тих, хто є взірцем для прийдешніх поколінь лікарів / за ред.: В. М. Лісового, В. А. Капустника, Ж. М. Перцевої ; Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2020. – С. 534-538. – Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/28094>

61(09) K36

Перцева Ж. М. Шупик Платон Лукич (1907–1986) / Ж. М. Перцева // Керівники вищої медичної школи: Харківський національний медичний університет / за заг. ред. В. М. Лісового, В. А. Капустника, Ж. М. Перцевої ; Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2020. – С. 123-127, фото. – Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/28095>

Підготували:
Л.В. Скрипченко,
В.В. Віскова
© НБ ХНМУ, 2022

